



# Халқ сўзи

Ўзбекистон –  
келажаги  
буюк  
авлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

www.xs.uz

E-mail: Info@xs.uz

2014 йил 17 июнь, № 116 (6046)

Сешанба

## КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг тақлифига биноан Корея Республикаси Президенти Пак Кин Хэ 16 июнь куни илк давлат ташрифи билан мамлакатимизга келди.



Икки мамлакат давлат байроқлари билан безатилган Тошкент халқаро аэропортида ойли мартабали меҳмонни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кутиб олди.

Қисқа сұхбатдан сүнг Корея Республикаси делегацияси Кўксарой қарордохига йўл олди.

Ойли дараҳаджадига учрашув ва музокаралар чигида Ўзбекистон ва Жанубий Корея ўртасидаги кўп кирралари хамкорликнинг бугунги ҳолати ҳамда уни янада кенгайтиришнинг узок истиқболга мўлжалланган устувор йўналишлари, томонларни қизиқтирган миңтақавий ва халқаро аҳамиятга молик долзарб масалалар мухокама қилинади.

Корея Республикаси Президенти Пак Кин Хэнинг Ўзбекистонга давлат ташрифининг асосий тадбирлари 17 июня мўлжалланган.

Ташриф якунлари бўйича Ўзбекистон Республикаси ва Корея Республикаси раҳбарлари томонидан Стратегик шериклини янада ривожлантириш ва чукурлаштириш тўғрисидаги кўшма декларация қабул қилиниши, турли соҳалардаги ўзаро хамкорликни янада ривожлантириш учун мустаҳкам асос бўладиган қатор хужжатлар имзоланиши режалаштирилган.

(ЎзА). Сардор УРМОНОВ олган сурат.

рининг учрашувларида эришилган келишувлар мутхим ҳукукӣ асос бўлиб хизмат қилаётir. Ҳусусан, Президентимизнинг 2012 йил сентябрь ойida Корея Республикаси Фан, ахборот-коммуникация технологиялари соҳасидаги ҳамкорликка багишланган конференция ўтказилди.

## АКТ соҳасида ҳамкорлик ривожланмоқда

Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат кўмитаси ҳамда Корея Республикаси Фан, ахборот-коммуникация технологиялари ва келажакни режалаштириш вазирлиги томонидан ташкил этилган ушбу тадбирида икки мамлакатнинг АКТ соҳаси учун маъсълидорлари, нуфузли ташкилот ҳамда компаниялари, илмий тадқиқот институтлари раҳбарлари, мутахассислари қатнашди.

Тадқиқланганидек, Ўзбекистон билан Жанубий Корея ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари барча соҳаларда изчил ривожлантиришга манфаатли муносабатларни янада ривожлантиришга ҳамзатни шубҳасиз.

(Давоми 2-бетда). >>>

## ДУНЁ НИГОХИ

Германияда Ўзбекистоннинг тарихий-маданий бойлиги ҳамда ноёб сайёхлик салоҳиятига бўлган қизиқиш тобора қучайиб бораёттани кузатилмоқда. Бунда, шубҳасиз, немис оммавий ахборот воситаларининг хизмати катта.

## «Ипак йўли сехри»

Чунки улар ранг-баранг материалилар билан мунтазам равишда Ўзбекистон мавзусини ёритиш асосида икки мамлакат ўтасидаги мадданий алмашувлар кўламларининг кенгайшишадига кўмаклашмоқда.

Яқинда Германияда нашр этиладиган «Berliner Morgenpost» ва «Hamburger Abendblatt» газеталарида «Ипак йўли сехри» сарлавҳали макола жароҳида. «VIII асрнинг биринчи яримда ўзбекистоний ахборатлари жадиди кўламларининг кенгайшишадига кўмаклашмоқда.

Муаллиф Эккекхарт Айхлер Самарқанд, Бухоро, Хива ва Тошкент сингари кўхна шаҳарлар бағрида ўзбекистоний ахборатлари жадиди кўламларининг кенгайшишадига кўмаклашмоқда. Айхлер Германияда оларни асоссиз — буюк олим Мухаммад ал-Хоразмий колдирган боя мерос-расида қараратди. «VIII асрнинг биринчи яримда ўзбекистоний ахборатлари жадиди кўламларининг кенгайшишадига кўмаклашмоқда.

«Самарқанддаги дунёга машҳур Регистон майдони — Марказий Осиёдаги энг гўзл қадамжолардан бирни ҳамда умумжоҳон мадданий меросининг бир бўлгагидир. Регистондаги уч мадрасадан иборат

(Давоми 2-бетда). >>>

## Қисқа саҳрларда

● Ёшлар ижод саройида “Маҳалланинг энг ораста қизлари” республика қўриқ-тандловининг Тошкент шаҳар боскичи бўлиб ўтди. Барча шартда пешҳамдамлиқ килган Шайхонтохур туманининг “Ибратли қизлар” жамоаси биринчи ўрдинга лоиҳа топилиб, “Маҳалланинг энг ораста қизлари” республика форумида иштирок этиши имконини кўлга киритди.

● Бухорода судхукур ислоҳотларининг назарий ва амалий масалалари, муаммо ва истиқболлалиги багишланган илмий-амалий конференция ўтказилди. Унда жинотларни тергов қилиш, сунтиштирув ва даст-

лаби тергов боскичида конунийликни таъминлаш устидан прокурор назоратининг аҳамияти, жинот-суддов ишларни юритиши тартибиининг соддлаштирилиши каби масалалар атрофлича мухокама қилинди.

● Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Ерресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитаси (“Ергеодезкадастр”) томонидан ер ресурсларидан оқилона фойдаланиш, ер тузиши ҳамда ерлар мониторингини ташкил қилиш, турроқ унумдорларигина сақлаш, ошириш ва қайта тикилаш борасида ягона давлат сиёсатини юритиши бўйича амалга оширилалётган чора-тадбирларга багишланган матбуот анжумани ўтказилди.

● Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ва зирлигида “Мусиқа жонговар сафода” анъанавий қўриқ-тандловининг якуний боскичи бўлиб ўтди. Унда Чирчик Олий танк кўмондонлик-муҳандислик билим юрти ҳарбий оркестри биринчи ўринни эгаллади.

● Наманган туманинда одам савдосига қарши курашишга багишланган давра сұхбати уюштирилди. Тадбирда одам савдосига қарши курашиш бўйича таълим мусассалари, маҳаллалар ва жамоат ташкилотлари хамкорлигини янада тақомиллаштириш бўйича вазифалар белгилаб олинди.

● Қарши шаҳрида “Софлом бола йили” давлат дастурни ижроси доирасида Ўзбекистон Касаба ўшмаллари Федерацияси кенгаши томонидан ташкил ёшлар анъанавий ижрочилик, эстрода қўшиқчилиги, чолгу ижрочилиги, якка ва жамоа ракси йўналишларида ўзаро беллашди.

«Халқ сўзи» мұхбирлари хабарлари асосида тайёрланди.

## МАМЛАКАТИМИЗ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 23 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлаш, уни фуқароларнинг ҳуқук ва әркинликлари ҳамда қону билан қўриқланадиган манфаатларини ишончли ҳимоя кила оладиган мустақил давлат институтига айлантиришига қаратилган кенг кўламли ислоҳотлар бугун амалда кутилган самараларни берадиганига ҳар биримиз гувоҳ

бўлиб турибиз. Буни нафакат юртoshларимиз, балки ҳорижликлар, халқаро ташкиллар вакиллари ҳам яқдиллик билан эътироф этишмоқда. Бунда, шубҳасиз, тизимнинг қонунчилик асослари яратилиб, изчиллик билан тақомиллаштирилиб бориладиган ҳал килувчи аҳамият касб этмоқда.

## ИНСОНПАРVARЛИК ВА БАФРИКЕНГЛИК

изчил амалга оширилаётган суд-ҳуқук ислоҳотларининг бош мақсадидир

Үтган йиллар давомида жинот-процессуал, фуқаролик-процессуал конунийлиги тубдан ислоҳ қилиниб, суд тизими ижро этувчи ҳокимият органлари назорати ва таъсиридан чиқарилгани, умумий юрисдикцияси судлари ихтисослаштирилиб, фуқаролик ва жинот ишларни бўйича судлар ташкил этилган мисолида ҳам буни яққол кўриш мумкин.

Айтиш керакки, бугунги кунда фуқаролар биринча ҳамоқ ва озодликдан маҳрум этиш жазолари ўрнига жарима шаклидаги иқтиидорлик санкцияни кўллаш имконияти кенгайтирилган ҳам мухим ютуклиримиздан, десак, айни ҳақиқат. Зоро, унга кўра, жинот жазо тизимидан инсонпарварлик тамоилиларига зид бўлган мол-мулкни мусодари ташоларни ўз вақтида тузади.

Шунингдек, жиноти дексига етказилган маддий заарар қопланган тақдирда озодликдан маҳрум қилиш билан боғлик бўлмаган жинотлар тоифасига ўтказилди.

Тарикасидаги жазо кўлланмаслиги ҳақидаги қоидалар киритилди ва бу инсонпарварлик ҳамда бағрикенлик тамоили амалда кутилган самарани бермоқда. Биргина мисол: озодликдан маҳрум қилиш тариқасида жазо кўлланнинг шаҳсарлар сони 2013 йилда 2000 йилдагига нисбатан баровардан кўпроқ кискарди. Жумладан, жинот жазоларни либераллаштиришга оид конун кабул килинганидан бўён жинот яқибатида етказилган 412 миллиард сўмлиқдан ортиқ, маддий зарарни қопланган 26 мингдан зиёд шахсларга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш билан боғлик бўлмаган жинотларни кўлланниди.

(Давоми 2-бетда). >>>

## Кўп тармоқли фермер хўжаликлари

озиқ-овқат дастури ижросини таъминлашда муҳим ўрин тутади

Агар соҳани ривожлантиришига қаратилётган кенг кўламли ислоҳотлар, аввало, юртимиз ахолисиги иштиқодида қўшиқлар хамзулотлари билан барқарор таъминлаш имконини бермоқда. Шу билан бирга,

жойларда фермерлик ҳаракати янада макбулашиб, кўп тармоқли хўжаликлар шаклланмоқда ҳамда деҳончилик мадданий юксалиб бораётir.

(Давоми 3-бетда). >>>

## Ислоҳотларга даҳлорлик депутатлар фаолиятида устувор аҳамият касб этмоқда

Ёш авлодни юксак маънавиятли, мустакил ва эркин фикрлайдиган, замонавий им-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган, ҳар томонлама баркамол қилиб тарбиялаш мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги кечётган ислоҳотларнинг пирорвад мақсадидир.





## БУГУН — ЖАҲОН ЧЎЛЛАНИШ ВА ҚУРҒОҚЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШ КУНИ

Сайёрамизда ҳаёт бардавомлиги, турмуш фаровонлиги, экотизим барқарорлиги бевосита биз яшаб турган шу замин, унинг унумдор қатлами ҳолатига боғлиқ. Бироқ инсоннинг ўз тараққиети давомида Ер ва табиий ресурслардан фойдаланиш чогида кўп ҳолларда мөъёнри чётлаб ўтётгани тури экологик муаммоларни келтириб чиқармоқда. Шулардан бири — саҳроланиш. Кейнинг йилларда бу табиий жараён шунчалик жадаллашиб кетдик, пировардида у умумбашарий муаммо тусини олди.



## Она замин

Аслида, саҳроланиш куруқ минтақаларда атроф-мухит деградацияси (завол топиши)нинг сўнгги босқичи бўлиб, иктимой-иктисодий тизим ва табиий-антропоген омилларининг мураккаб алоқаси маҳсулни хисобланади. Яъни эрозия, шўрланиш ва бошқа таъсиirlар оқибатида ер унумдорлигини ўйқотади. Бу эса, ўз навбатида, экологик мувозатнинг бузилиши, биологик ранг-барангликинг камайши, кишлек, хўжалиги ва озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш ҳажми-нинг пасайшига олиб келаяти.

Дарҳаққиат, хозирги пайтда озиқ-овқат ҳаффизигини таъминлаш жаҳондаги мураккаб масалага айланган. БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти (ФАО) ҳамда Жаҳон соғилкни сақлаш ташкилоти мълумотларига қараганда, дунёда 840 миллиондан ортиқ киши, аниқроғи, деярли ҳар сакзиз одамнинг бири тўйиб овқатланмаяти. Бошқача айтганда, сайёрамиз аҳолисининг 30 фоизи-

## Завол кўрмасин

дан зиёди тўлаконли равишда оқватламаслик, энг асосий микрорежимни витаминлар етишмаслиги муаммосидан азият чекмоқда.

Соҳа мутахассислари ушбу мурakkab вазиятини юмшатишнинг энг самарали йили сифатида ер ресурслари, хусусан, экин майдонларининг таназулга учрашини олдини олиш, ундан самарали фойдаланиш зарурлигини айтишишмода. Зоро, бу БМТ ташабуси билан 1994 йилда қабул қилинган Қаттиқ қурғоқчиликни босханан кечираётган ва/её чўлга айланб ўтётгандар мурлакатларда, айниска, Африкада чўлга айланб боришиларига қарши кураш бўйича Конвенция тарабларига хамоҳангидр.

Маълумки, мазкур ҳалқаро ҳужжат имзоланган кун —

изчил ижроси таъминланадиган оқибатларни.

Чиндан ҳам, республикамизда мустақиллик йилларида атроф-мухитни муҳофаза килиш, заминимиздаги ўзғаришларни ўз вақтида аниқлаша салбий оқибатларга барҳам бериш бўйича изчил ишлар олиб бораётган. Пирваридага сўнгги йилларда тупроқ хоссаларининг кескин ўзғаришига эришилди.

Шу билан бирга, республикамизда ер ва сув ресурслари бўйича имкониятларимиз аниқланган. Шуни хисобга олиб, соҳани интенсив асосдан ривожлантириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яшилаш, селекция ишларини чукур-

рининг олдиндан айтиб бўлмайдиган оқибатлари, тез-тез тарорланаётган қурғоқчилик ва сув ресурслари тақиғлиги, жумладан, сувориги учун ер ости сувларининг тугаб бораётгани, ирригация, мелиорация ва ерларнинг унумдорлигини қайта тиклашга йўналтириладиган инвестицияларнинг етарили эмаслигигини алоҳида таъкидлади.

Гап шундаки, гарчи юртимизда ерларнинг экологик жихатдан бўйишиларинг олдини олиш бўйича катниш ишлолотлар амалга ошириётган бўлса-да, сувларини муммоси ўз таъсирини курслатмай колгани йўк. Жумладан, Орол денигизининг куриши Қозигатон, Туркманистон қаторида Ўзбекистонда ҳам саҳролар кўлламини кенгайтириди. Негаки, денигизнинг куриган тубида пайдо бўлган чўлнинг тент

лаштириш, юксак самарали замонавий агротехнологияларни жорий этиш ва сувдан оқилона фойдаланиш пайдидан бўлинномокда.

Бунинг самараси ўларок, 2008 йилдан бўён қарий 1 миллион 500 минг гектарга сургориладиган ернинг мелиоратив ҳолати яхшилаанди. Натижада ер ости сувларни юқори бўлган майдонлар 415 минг гектарга ёки салкам 10 фоизга кисқарган бўлса, кучли ва ўртача шўрланган майдонлар 113 минг гектарга камайди. Бу борадаги ишлар қарори ўтган йили қабул килинган 2013 — 2017 йилларда сургориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш бўйича комплекс чора-тадбирларга доир. Давлат дастурига мувофиқ, яна қенгайтирилганни дикқатга сазовордир.

Бундан ташкири, «Ергедоздаст», Табиити мухофаза килиши давлат кўмитапари, Гидрометеорология хизмати маркази ва бошқа тегишил идоралар томонидан ер ресурсларни муҳофаза килиш, заминимиздаги ўзғаришларни ўз вақтида аниқлаша салбий оқибатларга барҳам бериш бўйича изчил ишлар олиб бораётган. Пирваридага сўнгги йилларда тупроқ хоссаларининг кескин ўзғаришига эришилди. Бунда ер ўзининг муносиб эгасини топиб, фермер хўжаликни берилганни, кишлек хўжалиги экинлари агротехника коидалари асосида парвариш килинаётгани ҳам муҳим омил бўлмоқда.

Шу билан бирга, республикамизда ер ва сув ресурслари бўйича имкониятларимиз аниқланган. Шуни хисобга олиб, соҳани интенсив асосдан ривожлантириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яшилаш, селекция ишларини чукур-

ири мемлакатимиз худудига түгри келади. Бу ердан кўтарилаётган туз чанг-тўёнлонлари эса қиси майдонларининг унумдорлигини пасайтираётган. Шу билан бирга, республикамизда ер ва сув ресурслари бўйича имкониятларимиз аниқланган. Шуни хисобга олиб, соҳани интенсив асосдан ривожлантириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яшилаш, селекция ишларини чукур-

**Б**у йилги Жаҳонда саҳроланиш ва қурғоқчиликка қарши кураш куни "Ер келажакни — уни иқлим ўзғаришларидан химоя киламиз" шиори остида нишонланадиган. Ер унумдорлигини яхшилаш максадида амалга ошириётган бу тадбирда ҳар биримиз фаолик кўрсатайлик. Она сайёрамизда яшилилар, буғу бўстонга буркайликки, заминимиз асло завол топмасин!

Сайд РАҲМОНОВ,  
«Халқ сўзи» мұхбири.

## «Билимлар беллашуви — 2014»

Пойтактимида "Билимлар беллашуви — 2014" кўрик-тавлонининг мамлакат босқичи бошланди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан иктидорли ўқувчилар иштирок этмоқда.



## ТАНЛОВ

Танлов олдидан ўтказилган тадбирда Ўзбекистон Республикаси ҳалқ таълими вазири У. Иноятов ва бошқалар Президентимиз раҳнамолигида мамлакатимизда таълим тизимидаги ошириётган ислоҳотлар ёшларни чукур билимни ва юқсак маънавиятли инсонлар этиб юяга етказишига хизмат килашадиги тадбирларни ишлаб оладиб. Аниванавий "Билимлар беллашуви" илмий ва икодий салоҳиятни билан тендошларига ибрат бўлаётган ўғил-қизларни аниқлашадиги тадбирларни таддифларни таълим стандартларидан бўлгиланган талабларнинг жойлардаги ижросини атрофлича ўрганиш, таҳлил этиши, умумтаълим мактаблари ва худудий ҳалқ таълими бошқаруви идоралари фаолиятига хосилсона баҳо бериши мақсадларига иштирокидан бўлган ҳамаҳамияти.

— Бу йилги "Билимлар беллашуви"да умумтаълим мактабларининг 5 — 8-синф ўқувчилари 16 фан бўйича ўз билимни иктидорини синовдан ўтказаётган, — дейди Халқ таълими вазирлиги масъул ходими Б. Шайвайлар. — Беллашувнинг кўйи босқичида

Танлов иштирокчилари, шунингдек, Тошкент вилоятидаги Ёзги интеллектуал оромхода дам оладилар. Улар учун моҳир педагоглар, профессор-ўқитувчилар, олимлар, маданият ва санъат намондагилари иштирокида фан, шеърият кечалари, маҳорат сабоклари, викторина ҳамда мусобақалар ташкил қилинади.

Омонула ФАЙЗИЕВ,  
«Халқ сўзи» мұхбири.

## Фаолият ва истиқбол

Самарқанд шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари томонидан "Маданият ва аҳолида олиш марказлари фаолиятини ташкил этиш истиқболлари" мавзуида республика семинари ўтказилди.

## СЕМИНАР

Мамлакатимизда аҳолининг, айниқса, ўсбін келәётган ёш авлоднинг тобора ошиб бораётган интеллектуал, эстетик ва маданият эҳтиёкларини тадбирларни ўтказиши, бўш вақтларни саҳарали маданиятни ташкил этиш масалаларига алоҳида ётибор қаратилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "2013 — 2018 йилларда замонавий маданият ва аҳоли дам олиш марказларини ташкил этиш чора-тадбирлари" тўғрисидаги карори бу борадаги ишларни изчил олиб бораётганда дас-турилайди.

Маъзур ҳужжат асосида Самарқанд вилоятида намунали ишлар амалга оширилмоқда. Айни пайдат вилоятда 95 та маданият ва дам олиш марказлари ташкил этилиб, моддий-техник базаси янгиланади.

Замонавий шарт-шароитлар яратилиб, фаолият кўлами кенгайдиган мазкур марказларда 10 мингдан ортиқ бадий ҳаваскорлик жамоаларига ўн мингдан зиёд аҳоли ташкил этишади.

Бу йилнида Самарқанд вилоятида намунали ишлар амалга оширилмоқда. Айни пайдат вилоятда 95 та маданият ва дам олиш марказлари ташкил этишади.

Маъзур ҳужжат асосида Самарқанд вилоятини ташкил этишади.